

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Hominis indoles.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Subductum, macies & nova februm
Terris incubuit cohors.
Semotique prius tarda necessitas
Lethi, corripuit gradum.

Idem canit lib. 1. Od. 16. corpus humanum à Prometheo conflatum fuisse è decerptis ac defectis variorum animalium particulis, præsertim leonis iram, stomacho inditum ab eo.

Fertur Prometheus addere principi
Limo coactus particulam undique
Defectam, & insani leonis
Vim stomacho apposuisse nostro.

Neque contentus eâ poenâ Jupiter, quòd ob audaciam furti mille calamitatibus mortale genus afflixerit (id mox in Pandora pyxide narrabitur) sed ipsum etiam Prometheum, per Mercurium, in Caucasò monte religandum curat, aquilamque adhibet, jecur ejus assidue depascens; quibus vinculis & tormentis, eum denique Hercules liberavit, volucre interfecta.

Ethica.

I. (a.) Ovidius 1. Metam. vocat hominem *sanctius animal*, mentis præstantissimæ compotem, cæterorum animantium principem ac dominum, divino semine oriundum (quod per ignem cœlestem indicatur) deorum similem, solum erecto vultu, & contemplatorem siderum.

Os homini sublime dedit, cœlumque tueri
Jussit, & erectos ad sidera tollere vultus.

Homo ab *humo* dicitur, & juxta SS. literas Gen. 1. è luto seu pulvere formatus est, ut memor originis suæ, ne se immoderatiùs efferat. Pavò gemmatam caudam demittit, cum atros pedes aspicit; homo arrogantiam ponit, cum oculos in ortum suum reflectit. Benè S. Greg. Nazian. orat. *περί φιλοπρωχίας*. Homines, inquit, sumus amplissimi & contemptissimi: terrestres & cælestes, mortales & immortales, hæredes lucis, & ignis seu tenebrarum, prout in hanc, vel in illam partem inclinaverimus. Talis est nostra mixtio, & ob hanc causam, quantum ego dispicere possum, conflata, ut si quando extollamur propter *imaginem*, contrahamur ob *pulverem*. Nyssenus verò Gregorius expendens illas voces Genes: *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, unum*

(a) *Hominis indoles.*

num in *creatione*, alterum in *electione* positum docet. Nam ut fieremus ad *imaginem* Dei, dum principio procrearemur, obtinuimus: ut autem efficiamur ad ejus *similitudinem*, proposito, voluntatēque consequimur. Hanc hominis dignitatem etiam seneca perspexit, qui epist. 77. Omnia, ait, suo fine constant; vitem fertilitas commendat, vapor vinum, velocitas cervum. Quam fortia dorso jumenta sint quaris, quorum unus hic est usus, sarcinam ferre. In cane sagacitas prima est, si investigare debet feras; cursus, si consequi; audacia, si morde- re & invadere. Id in quoque optimum est, cui nascitur, quod cense- tur. Homo Deo fruendo nascitur, ratione antecedit animantia cetera; virtute ergo & pietate præstare debet. Phidias præstantissimus artifex in Minervæ à se elaboratæ clypeo suam impressit imaginem tanto artifi- cio, ut nemo delere posset, aut divellere, quin totam statuam imminue- ret. Cæli, terræque opifex suam impressit soli homini imaginem, quam nemo potest erradere & delere, quin se ipsum funditus perdat.

II. (b) Poëtæ de *meliore luto* *fiētos* appellant, quibus melior in- doles, & perspicacius ingenium. Juven. Sat. 14.

Forſitan hæc (vitia) ſpernant juvenes, quibus arte benigna
De meliore luto finxit præcordia Titan:

Id est, Prometheus, Titanis nepos. Claudianus 2. in Eutrop. ca- pit Epimetheum quoque, Promethei fratrem, homines formasse.

Sed nihil ætherij sparſit per membra vigoris;
Hi pecudum ritu non impendentia vitant,
Nec res ante vident: accepta clade queruntur,
Et serò tranſacta gemunt.

Salomon Prov. 17. *in facie prudentis lucet sapientia: oculi stultorum in finibus terra.* id est, modestia & gravitas elucet in vultu bonæ indo- lis; vecordia, petulantia, levitas quaquaversum evagans indicium est prava naturæ. Mens enim per corpus & faciem perlucet, sicut fax per laternam, sol per vitrum; juxta illud Sapientis: *In speculo frontium i- mago extat animorum.* Sed quia ipse (Deus) fecit nos, & non ipsi nos. psal. 99. meritò gratias tantò majores debemus Conditori nostro, quan- tò præclarioribus naturæ bonis nos instruxit. Agnovit id rex sapien- tissimus sap. 8. *Puer autem eram ingeniosus, & sortitus sum animam bonam.* Indoles quippe ejus, instar boni soli, radijs coelestibus cale- facta probitatis & sapientiæ semina probè concipiebat, concepta con- fovebat, confota in fructus felices explicabat. Optime Seneca lib. 4. de

(a) Quinam meliore de luto fiēti.